

Minister Zdrowia

DLT.054.2.2023.AM
Warszawa, 28 lipca 2023

Pan
dr Valeri Vachev
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Doktorze,

w nawiązaniu do pisma z 2 lipca 2023 r., znak: XI.815.43.2021.ASZ, proszę o przyjęcie poniższego.

Zgodnie z dyrektywą 2002/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. ustanawiającą normy jakości i bezpiecznego pobierania, testowania, przetwarzania, przechowywania i dystrybucji krwi ludzkiej i składników krwi oraz zmieniającą dyrektywę 2001/83/WE, w celu podnoszenia norm bezpieczeństwa odnoszących się do krwi i składników krwi, krwiodawstwo **powinno być dobrowolne i nieodpłatne**.

Również zgodnie z zaleceniem nr R (95) 14 Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie ochrony zdrowia dawców i biorców w ramach transfuzji krwi, przyjętym w dniu 12 października 1995 r., „*oddawanie krwi, osocza lub składników krwi jest uważane za dobrowolne i nieodpłatne, jeżeli jest dokonywane przez osobę z jej własnej woli i nie daje podstaw do jakiegokolwiek zapłaty w formie pieniężnej lub w jakiegokolwiek równoważnej postaci*”.

Należy mieć na uwadze, iż oddawanie krwi lub jej składników nie należy do katalogu praw człowieka. Krwiodawstwo nie ma na celu dyskryminacji, a możliwość oddawania krwi nie jest prawem jednostki. Jedynym prawem jest natomiast prawo do ochrony zdrowia i życia, co znajduje odzwierciedlenie w aktualnie obowiązujących przepisach. Należy podkreślić, iż określona częstotliwość oddawania krwi i jej składników przez kobiety jest uzasadniona **uwarunkowaniami fizjologicznymi kobiety i ma na celu przede wszystkim konieczność zapewnienia bezpieczeństwa dawcy i biorcy**.

Należy przy tym wyjaśnić, iż żelazo jest pierwiastkiem niezbędnym do tworzenia krwinek czerwonych w szpiku kostnym i jako składnik hemoglobiny umożliwia przenoszenie tlenu z płuc do komórek organizmu. Pula żelaza w organizmie kobiety jest mniejsza niż u mężczyzny, dodatkowo ze względu na uwarunkowania fizjologiczne kobiet czas odbudowy utraty zapasów żelaza po donacji (czas kompensacji) jest dłuższy, co przekłada się na częstotliwość oddawania krwi przez kobiety. W Polsce, podobnie jak w wielu krajach europejskich, dopuszczalna częstość donacji krwi pełnej w ciągu roku w przypadku mężczyzny wynosi 6, natomiast u kobiet, ze względu na uwarunkowania fizjologiczne, wynosi 4, w odstępie czasowym nie krótszym niż 8 tygodni.

Wobec powyższego nie można dokonać zmian w zakresie odstępów między donacjami. Ewentualne zmiany przepisów w zakresie litrażu uprawniającego do uzyskania określonych

odznaczeń, z uwagi na od wielu lat wydawane odznaczenia, spowodowałyby wysokie koszty operacyjne dla systemu publicznej służby krwi (wymiana dotychczasowych odznaczeń). Istotnym elementem jest również niekompletna ewidencja w systemach informatycznym, co dodatkowo spowodowałoby trudności w potwierdzaniu i weryfikacji objętości oddanej krwi lub równoważnych ilości jej składników. Niemniej jednak, w kontekście prac nad nową regulacją w zakresie materii dot. krwiodawstwa i krwiolecznictwa planowane jest wprowadzenie dodatkowe odznaczenie po oddaniu 50 litrów krwi lub równoważnych ilości jej składników dla mężczyzn i 40 litrów dla kobiet. Przy czym w opinii Polskiego Czerwonego Krzyża zasadnym jest rozważenie obniżenia litrażu dla kobiet z 40 do 35 litrów.

Podkreślenia wymaga fakt, że krwiodawstwo to misja i odpowiedzialność. Świadomość uratowania komuś życia jest jedną z najistotniejszych wartości honorowego krwiodawstwa, a krew jest najcenniejszym darem, jaki może podarować człowiek. Dzięki tak szlachetnym, wrażliwym osobom, jak krwiodawcy, możliwe jest wykonywanie skomplikowanych operacji, ratowanie zdrowia, a także życia ciężko chorych oraz pomoc ofiarom wypadków. Dlatego wszelkie działania mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa leczenia krwią i jej składnikami, a priorytetem jest przede wszystkim bezpieczeństwo zarówno dawcy, i jak i biorcy.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Waldemar Kraska
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/